

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ
МЕЛНИЦА ЗА ЗМИИ И
ГУЩЕРИ

chitanka.info

В къщата на една богата жена живеели две момичета. По-голямото било нейно, а по-малкото — ратайкинче. Майката гледала своето като писано яйце: хранела го с бял като сняг хляб, обличала го в най-хубави дрехи, купувала му от пазара мънистени герданчета, жълти чехли и гривни. А ратайкинчето само си въздишало. То, клетото, ходело босо, бодяло краката си в трънките, ядяло чер ръжен хляб и наместо герданче от мъниста носело наниз от ситни охлювчета. Само си ги било събрало по трънките и само си ги нанизало. Голямото момиче спяло до права пладня и щом се пробудело — почвало да бръмчи като зла оса. Малкото пък ставало в зори, грабвало метлата, премитало вкъщи и отивало с менците за вода от кладенеца под старите тополи. Този кладенец бил дълбок и бистър. В потайна доба там пристигали дванайсетте месеца. Те се нареждали, един след друг гребели с шепя вода, измивали си очите, сядали на тревата под тополите и почвали да си хортуват, додето пропеят първи петли. Щом се обадели първи петли, месеците ставали и поемали пътеката нагоре към Тилилейските гори.

Веднъж господарката събудила ратайкинчето посред нощ, подала му стомната и викнала:

— Тичай за вода на кладенеца, защото умирам от жажда!

Момичето изскочило навън. Улиците на селото били глухи. Под тополите то видяло хора. Насядали на колело — единайсет мъже и една жена, седят и нещо си хортуват. Гласовете им били тихи като шумоленето на листата. Момичето загребало вода от кладенеца и тръгнало да си ходи. Тогава се дигнала жената — стара, понабръчкана — и го попитала:

— Кое си ти, бабиното?

— Ратайкинче съм.

— Ами защо си дошло толкова късно за вода?

— Господарката ме проводи.

— Сухи дренки ядеш ли?

— Всичко ям, бабичко.

— Вземи, бабиното! — старата жена извадила от торбата си кривачка сухи дренки и ги подала на момичето.

— Благодаря — рекло момичето, — ами вие кои сте?

— Ние сме месеците, чедо. Аз съм Баба Марта, а тези са братята ми. Всяка нощ си мием очите в кладенеца. Ако някой мине насам —

благославяме го. И тебе ще благословим, но първом ще те питам нещо.

— Питай — рекло момичето.

— Ще ми кажеш право кой месец е най-добър и кой най-зъл?

Замислило се момичето и отвърнало:

— Всичките вие сте добри. През зимните месеци има дълбок сняг. Той пази житните стръкчета да не помръзнат. Тогава немирните врабчета влизат къщи през отворените врати и прозорци. През твоя месец, бабо, цъфтят кокичетата, през пролетните месеци пеят птички, житото расте, през летните месеци жънем, а настане ли есен, почват да зреят крушите, ябълките и гроздето.

Тогава Баба Марта дигнала ръка и тъй благословила момичето с доброто сърце:

— Да си ми живо, бабиното! Когато продумаш, жълтици да капят от устата ти, а когато се засмееш — трендафил да цъфти.

Момичето целунало ръката на Баба Марта и се затекло към къщи. Още не било влязло вътре — и господарката се разфучала:

— Защо се забави толкова мари, проклетнице?

Момичето отворило уста и рекло:

— Приказвах с месеците — и додето изрече тия думи, на земята се търкулнала една жълтица.

Господарката се навела, взела жълтицата и замръзнала на мястото си от учудване. Разпитала ратайкинчето какво се е случило, и то й разказало за чудната благословия на Баба Марта. Додето приказвало, жълтиците капели една подир друга от устата му. Цяла паница събрала господарката.

На другата нощ господарката решила да проводи своето дете — и него да благослови Баба Марта. Събудила го в потайна доба, измила му косата, гладко го вчесала, сложила му мънистено герданче, дала му да обуе жълтите чехли, изпроводила го със стомната. Стигнало момичето под тополите при кладенеца и заварило пак дванайсетте месеца — приказват си тихо, сякаш бръмчат пчели. Навело се да гребне вода и додето гребяло, се обърнало към месеците:

— Какво сте си събрали носовете и шушнете като стари клюкари — шушу-мушу къща разваля. Приказвайте високо. И аз искам да чуя какво си приказвате.

Баба Марта се навъсила и рекла:

— Ние тъй си приказваме, ами ти кое си, бабиното?

- Не е твоя работа.
- Защо си дошло в потайна доба за вода?
- Проводи ме майка ми.
- Ами сухи дренки ядеш ли? — попитала старата жена.
- Дай ги! — отговорило момичето.

Бабата нагребала шепа сухи дренки от торбата и му ги подала. Момичето грабнало дренките, хвърлило ги в очите ѝ и почнало да се кикоти високо. Едно заспало врабче се стреснало и паднало от гнездото си. Старата жена прехапала устни, но нищо не казала. Помълчала малко и попитала:

- Нещо ще те питам, баби, право ще ми кажеш!
- Питай — отвърнало момичето.
- Кой месец е най-добър и кой е най-лош?

— Всичките са лоши. През зимните месеци — мраз и студ, носа си не можеш да покажеш навън, през лудата Баба Марта пада лапавица, през лятото е горещо и мухите хапят, а през есента пада шумата на дърветата и замърсява градините.

— Тъй ли? — продумала Баба Марта. — Слушай сега благословията ми: щом проговориш — отсега нататък змии и гущери да капят от устата ти, а когато се смееш — коприва да цъфти на устните ти!

Момичето грабнало стомната и побягнало към къщи. На вратата го посрещнала майката, прегърнала го и му рекла:

— Приказвай, маминото, приказвай, капчице, пък аз ще събирам в полата си жълтиците.

— Какво да ти приказвам? — нацупило се момичето и щом отворило уста, почнали да падат змии и гущери в майчината му пола.

Майката се разтреперила от яд, грабнала една тояга и почнала да бие ратайкинчето.

— Защо, проклетнице, не обади на момичето ми какво да приказва на месеците, че да я благословят като тебе?

Ратайкинчето побягнало от къщи. Седнало на един камък и заплакало. На сутринта минал един хубав момък, видял го, почнал да го разпитва и като разбрал каква чудна дарба има — взел си го за невеста. А господарското момиче се превърнало в мелница за змии, гущери и коприва. Дотогава на земята нямало люти гадини —

всичките змии и гуцери по света са излезли от неговата уста. Затуй хората го нарекли мелница за змии и гуцери.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.